

SLOVENEC.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvenšči nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 76.

V Ljubljani, v torek 3. aprila 1888

Letnik XVI.

Učitelji in šolska reforma.

„Mi slovenski učitelji pa pričakujemo od naših državnih poslancev, da bodo glasovali le za tak šolski zakon, ki bode pravičen naši veri, naši narodnosti in našem učiteljskemu stanu.“ S temi besedami se konča daljši spis iz Primorja dne 15. marca t. l. v šestem listu učiteljskega lista „Popotnika“, ki izhaja v Mariboru 10. in 25. vsacega meseca. Pod naslovom: „Naše misli o Liechtensteinovem predlogu“ obširno razpravlja gosp. dopisnik ta načrt ter zbere svoje misli v šestih glavnih točkah, rekoč: „Lex Liechtenstein namerava 1. izpremeniti sedanjo interkonfesijonelno šolo v versko šolo. 2. Skrajšati učno snov in zmanjšati število učnih predmetov. 3. Znižati osemletno šolsko dolžnost na šest let. 4. Zvečšati veljavo zasebnih šol. 5. Omejiti doseданjo občno dolžnost šolskega obiskovanja. 6. Prepustiti vse ostale potrebne določbe deželnemu zakonodavstvu.“ Prej ko na to odgovarjamo, moramo vendar g. dopisnika vprašati, je li bral peticijo, katero je vodstvo družbe svetega Cirila in Metoda sestavilo, odposlalo in podružnicam nasvetovalo? Ako je pazljivo bral, bode tudi vedel, kaj si želi to društvo, ki ima v svojih pravilih, truditi se za narodno šolo na verski podlagi. Ako si Slovenci to dvoje vedó ohraniti, oziroma zavarovati, je zagotovljena slovenska narodnost. Ako bode nova šolska postava pravična cerkvi, pravična slovenske narodnosti, bode tudi koristna učiteljskemu stanu, ako je ta v resnici veren in naroden. A to je drugo imenitno vprašanje, ali je slovenski učitelj pripravljeno tako se ravnati? Sedaj je čas, sedaj je najlepša prilika, da to pokaže v dejanji.

Prazen je izgovor, „jaz sem za versko vzgojo, tudi nisem zoper versko šolo, a za tako, kakor se nam sedaj ponuja, za tako pa ne maram.“ ta izgovor je zelo sumljiv in se sam obsoja. Gospodje učitelji pa ne bodo zamerili, ako tudi nad drugo točko narodnega programa „vse za dom“ vsaj nekoliko dvomimo. Kaj pa, da bodo nekateri učitelji razjarjeni in težili o obrekovalcih, ko izustimo kaj tacega. Leta 1870 so nekateri rekli, slovenski narodnjaki nočemo biti, zato ker so duhovniki narodnjaki. Poznamo učitelje, ki so v teku dveh deset-

letij trikrat barvo menjali, sedaj so pa ti prav hudi narodnjaki, ker to ni nevarno in je nekako na dobrem glasu, vsaj sedaj, ko gre za versko šolo. To sicer nikdo ne more toliko zameriti učiteljem, ker se morajo (tako pravijo oportunisti) ravnati po svojih gospodarjih, a čemu pa sedaj toliko pripovedovati o učiteljski samostalnosti in o duhovskem jarmu, ki je nekdanj učitelje žulil, ko so vendar bili „in politicis“ veliko bolj samostojni nego sedaj. Kar je zaslovel „lex Liechtenstein“, je nekako zašumelo med učiteljstvom; začelo se je gibanje, duhovi so se jeli ločiti, na dan je prišlo, kar je marsikomu globoko v sredi tičalo. Pred dvajsetimi leti so bili klici po šolski emancipaciji spojeni s pričakovanjem boljših plač, a sedaj se pa učiteljem nič tacega ne obeta, marveč naravnost v opozicijo stopajo z veliko večino naroda, ki odločno tirja versko šolo in olajšanje šolskih bremen. Svoj položaj si bodo bržkone sami pohujšali. Da se nemški listi, pri nas „Laib. Schulztg.“, odločno upira vsaki šolski reformi v verskem oziru in na verski podlagi, to lahko umemo, ona je le dosledna v slepi strasti in v sovraštvu do vsacega verskega vpliva, pri nji je našel vsakdo pribežališče in zavetje, kdor je le hotel mahati po duhovnikih in narodnjakih, vse to pa iz ljubezni do učiteljev; a toliko bolj se čudimo slovenskim listom, na pr. „Popotniku“ v Mariboru, da je zašel v tako družbo. Vendar, ako stvar premislimo, bomo to lahko razumeli. Težko je plavati zoper derečo reko. O prejšnji sužnosti in o jarmu tožijo navadno mestni učitelji, največ tisti, ki niso bili nikdar v takih službah; gospodje to le poznajo po tistih zabavljicah, ki se tu in tam navadno za šalo pripovedujejo. V tadanjih okoliščinah ni moglo biti drugače; kdor kruh reže, ta gospoduje.

Kaj pak, neprilichnosti so bile in bodo na svetu, saj menda tudi sedaj ni vse tako, kakor si učitelji želé. A toliko pritožeb pa vendar ni bilo pod starim sistemom, kakor jih je pod novim. No, o tem že vrabei po strelah čivkajo. — Taki so radi tisti, ki delajo tako zvano javno mnenje med učiteljstvom, dočim so starejši bolj mirni in ne begajo javnega mnenja. „Učiteljski Tovariš“, ki izhaja v Ljubljani že od leta 1860 je nekako izjema med učiteljstvom, zato ga pa nemška „Schulzeitung“ pridno s psov-

kami obklada. Pesem starega Kranjca je zares prav primerna našim časom. Ko je bil moj sin, ki sedaj na mojem domu gospodari, še le 15 let star, tako pripoveduje star mož, je vse bolje znal, kakor jaz; pri dvajsetih letih me je že prašal za svet, sedaj pa, ko je trideset let star, mu moram jaz povsod svetovati in na strani biti. Nekateri se pa nikdar ne zmudrujejo, ker se nočejo.

Kako človek dandanes hitro zaslovi kot naprednjak! V X. se zbere nekaj učiteljev, rogovilijo zoper versko šolo, in svet čez nekaj dni s začudenjem zvé: večina zavednih učiteljev v okraji X. se je izrekla zoper „lex Liechtenstein“. V Z. se zbere nekaj možakarjev sicer poštenih, a v verskih zadevah indiferentnih. Drugi dan nam pa električna iskra naznani: V Z. so se napredni in vzobraženi narodnjaki izrekli zoper versko šolo. Naprednjak in omikanec je pa vsakdo rad, to pa lahko zasluži, kdor kaže unemarnost do vere. „Cognoscitur ex sociis, qui non cognoscitur ex se“, ali pa po domače: Vrana se k vrani vsede. Vsak poslušá tega, kdor mu zná na srce govoriti, to je, kar on rad sliši. Vsak si izbere list, kateri bolj izraža njegovo notranje čutilo. Iz liberalnih slovenskih listov pa Slovenci zvedó, da so Nemci vsi po jednem kalupu izklesani, bodisi liberalni ali konservativni, prvi kakor drugi Slovanom nič ne privoščijo. A vendar je velik razloček v tem med konservativnimi in liberalnimi Nemci. Naj vzame kdo v roke konservativen „Grazer Volksblatt“ ali liberalno „Tagespost“, dunajski „Vaterland“ ali „Neu freie Presse“, mahoma se bo prepričal, kolika razlika je tu, kar se tiče pravičnosti do Slovanov. A vendar marsikdo liberalnim listom bolj verjame, kakor konservativnim in se navzame njih verskega mišljenja. Konservativnih listov, niti nemških, niti slovenskih ne beró in tako sami ne vedó kako, pristransko sodijo. Sami sebe imenujejo zavedne narodnjake, neprijatelje pa klerikalce; nikomur se ne daó poučiti in tako vidimo, da sedaj na to, sedaj na drugo stran omahujejo, in to je „prava narodnost“?

Od navadnih učiteljev po deželi se ne more zahtevati, da bi brali vsak dan po dvoje ali troje listov, pro et contra; učiteljem po mestih je to že lože mogoče ako hočejo. Vredniki časopisov, tudi

LISTEK.

Olovska božja pot v Bosni v stari in najnovejši dóbi.

Pišel dan hodá od Sarajeva na severo-vshodu je turška vas z imenom Olovo, imajoča 50 hiš in malo turško cerkev ali mošejo. Ne daleč proč leže razvaline podrte cerkve in podrtega samostana. Zapuščeno in nepoznato je bilo to turško selo do novejšé dóbe, a dne 15. avgusta minolega leta 1887. se je vršila v njem izredna svečanost. Blizu 6000 ljudi iz raznih bosanskih krajev zbralo se je bilo v Olovu. Pojoč Marijine pesmi hodili so s prižganimi svečami po razvalinah podrte cerkve; duhovniki so na porušenem kamenji pod milim nebom izpovedavali; nato je bil slavnosten govor o Materi božji, kateri je navzoča množica jokaje poslušala.

Kaj pomenja ta pobožnost na zapuščenih razvalinah? Kaj to ihtenje? ta navdušenost? Glej, to je Olovo — bivša sloveča božja pot, kjer so se veliki čudeži godili; razvaline te pa so ostaline Ma-

rijine cerkve, katero so Turki pred skorej dvesto leti požgali. 15. avgusta minolega leta pa so po dolgem premolku stoosedeset in štirih let zopet romarji prišli semkaj, ter želé na teh razvalinah postaviti novo svetišče Materi božji.

Olovske razvaline so imeniten, zgodovinski spomenik, spričujoč nam o nekdanji cvetoči dóbi katoliške cerkve v Bosni ter o vernosti ondašnjih prebivalcev. Slovesnost pa, ki se je vlni ondi praznovala, bila je zlat žar vesele náde, da se morda ona dóba v deželo zopet povrne.

Zgodovino olovske božje poti smelo imenujemo zgodovino katoliške cerkve v Bosni v obče.

V predavni minulosti je bilo Olovo katoliško mestee, čegar stanovniki so „Gošpej“ — tako Bošnjaki splošno Mater božjo nazivajo — že zdavna cerkev sezidali. To svetišče si je Marija v svoje posebno stanovališče odbrala, hoteč na tem kraji posebno milosti deliti otrokom svojim. Zaradi mnogih čudežev, ki so se kmalu sprva tu zgodili, zaslovelo je Olovo hitro kot božja pot. Ko so pa v 14. stoletji (če ne preje) očetje frančiškani blizu cerkve olovske

samostan postavili in se tam naselili, raznesel se je glas o olovski „Gošpej“ daleč na okoli, tako, da je postalo Olovo splošno znana božja pot. Celó turški sultan Muhamed, kateri je 1463. leta v Bosno pridrl ter si deželo kot turško pokrajino osvojil, pustil je vendar ondašnjim katolikom olovsko cerkev in samostan. In skozi 200 let odsihdób je Marija branila svetišče svoje proti ljutemu Turčinu ter so hodili ubogi bosanski katoličani kar trumoma v Olovo, k „Gošpej“ iskat tolažbe v bridkih časih turškega suženjstva.

Neki frančiškan one dóbe piše ob Olovu tako-le: „V Olovo pride ob Nebovzetji Marijinem ogromna množica ljudi. Verniki, neverniki, Srbi, Albanci, pagani — kar trumoma prihajajo gledat čudeže, kateri se tu godé po priprošnji Marijini. Bolniki ozdravljajo, obsedence zapuščá hodobni duh. Katolikom je Olovo tako imeniten kraj, da gredó daljni že tri mesece pred praznikom Marijinega Vnebovzetja tjekaj k velikemu shodu, ki se ta dan vrši ondi. Gvardijan olovskih frančiškanov prosi vsako leto turškega pašo, da se sme cerkvena slovesnost

učiteljskih, in njih sotrudniki so pa dolžni to storiti, ako hočejo resnico poročati. Ko bi ti in taki ljudje brali nemške liste pisane v slovanskem dubu, n. pr. „Politiko“, ki sicer ne slovi kot klerikalni list, pa je glasilo Staro-Čehov, torej naših prijateljev, sodili bi vse drugače o Liechtensteinovem predlogu. Iz tega lista bi lahko zvedeli, kaj je praški mestni zbor sklenil o Liechtensteinovem predlogu, da namreč v tej stvari zaupa poslancem, brali bi tudi, kako se je dr. Rieger, vodja Čehov, o njem izrazil. A našim učiteljem so v ti reči merodajni klici iz nemškega nam sovražnega tabora, dočim so zanesljivi prijatelji Slovencev le na desnici državnega zbora, v Liechtensteinovem in Hohenwartovem klubu. Za Slovence torej, ki se zavédaajo svoje narodnosti in tudi postav, po katerih se varuje in brani, ne more biti več dvoumno, kam naj se vstopijo. Tam Weitlof, vodja pruskega nemškega „schulvereina“, tukaj katoliki, tam Suess, tu knez Liechtenstein, čegar ime slovi v avstrijski zgodovini. (Konec prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 31. marca.

Notranje dežele.

Dne 6. aprila bo odpotovala deputacija *poljskih romarjev* iz Galicije v Rim. Vodji deputacije, knezu Sapiehi, je došlo mnogo adres, v kojih narod odločno protestuje zoper znano agitacijo, da bi sv. Stol dovolil staroslovanske ali ruske obrede v cerkvi.

Kakor se poroča iz Lvova, ponesrečila so se pogajanja mej *Groholskim* in ministrom *Dunajevskim* o spremembah postave glede davka na špirit. V Galiciji je še vedno živahno gibanje zoper vladno predlogo. Jutri se bodo sešli v Lvovu gališki posestniki kmetijskih žganjarnic, da se posvetujejo o postopanju nasproti napominani postavi. Sklicatelji shodu nameravajo neki predlagati, naj vsi zborovalci prenehajo žgati opojne pijače, ako bi državni zbor sprejel predlogo.

Enketa, ki se bo posvetovala na predlog pododbora o *davku na špirit*, sešla se bo na Dunaji dne 11. aprila. Vprašanja, na koja jej bo odgovoriti, sestavil je že pododbor.

Dalmatinski deželni šolski svet je zavrnil prošnje spljetskih renegatov in italijanistov, da bi se v Spljetu ustanovila italijanska ljudska šola, in sicer iz nastopnih razlogov: 1. V Dalmaciji in posebno v Spljetu ni italijanske narodnosti. 2. V obstoječih šolah se poučuje italijanščina kot obligatni predmet. 3. Obstoječe šole zadostujejo javnemu pouku.

Ogerski politiški krogi so, kakor znano, jako občutljivi. To se je zopet pokazalo, ko se je vračal rumunski kralj z Dunaja v Bukarešt. Madjari so bili zelo razjarjeni, da se je kralj Karol pomudil v Budimpešti le nekaj minut, dočim je bival na Dunaji več dni.

Vnanje države.

Papež Leon XIII. je včeraj sprejel kardinala ter se z njimi posvetoval v svoji kužnici. — Povodom velikonočnih praznikov je daroval sv. Oče revežem 12.000 frankov. — Kardinal Martinelli je umrl dne 31. marca.

Črnogorska vlada se trudi, da bi se jej posrečila trgovinska pogodba z Italijo. V ta namen bo v kratkem odšel poseben pooblaščenec v Rim.

Rusija odločno postopa zoper *Bolgarijo* ter je njen pritisk provzročil, da je Turčija postavila ob vshodno-rumelijski meji kordon vojakov. Nota o nepostavnosti Koburžanovi ni napravila v Sofiji po-

sebnega vtisa, a turški vojaki ob meji delajo Koburžanovi vladi veliko preglavico, da je odločno zahtevala od sucerene svoje vevlasti pojasnila. V deželi sami pomaga si Ferdinand, kolikor mu je ravno mogoče. Nekoji opozicijski listi vladi niso nič kaj po volji, zato pa je „v interesu miru in reda“ sklenila, da jih bo naravnost zadržala. To sredstvo je ravno tako priprosto, kakor vspešno, Stambulov pa si bo s tem in z njim tudi neki višji gospod žrebelj več zabil v svojo krsto. — Karavelova „Trnovska Konstitucija“ ostro obsoja vladni nastop Koburžanov, ki je prišel proti volji evropskih velesil v Bolgarijo in jej s tem jako malo koristil. Ustavljati se ruskim ali turškim vojakom, je smešno, ker pred vsem Bolgari nimajo denarja. Poleg tega pa bi jim še pretela nevarnost, da izgube vshodno Rumelijo. Edino sredstvo, koje more rešiti Bolgarijo iz sedanjih zmešnjav, je to, da se upogne ruski volji. Radoslavov pa se je izrazil nasproti nekemu dopisniku, da ni rešitve v Karavelovem nasvetu — da se namreč Bolgarija pokori Rusiji — marveč edino le v prosti volitvi novega sobranja, ki bi lahko sklepalo brez vsakerega pritiska. Princ Ferdinand je prišel semkaj na svojo roko; vse velesile, tudi Avstrija, so mu odsvetovala, naj ne zasede bolgarskega prestola. — Zanesljive vesti iz Sofije poročajo, da Stambulov in tovariši skrivaj obravnavajo z Rusijo; Stambulov je neki očitno rekel Koburžanu, da se mu je ponesrečil bolgarski poskus. Kot zaupna moža princa Ferdinanda bila sta minole dni na Dunaji Grenaud in Laaba, da bi prosila grofa Kálnokyja za svet. Čula pa nista ničesa tolažilnega ter odšla v Budimpešto, kjer se jima ne bo nič bolje godilo.

Francija je zopet brez ministerstva. Tirard je odstopil s svojimi tovariši in Sadi-Carnot je sprejel to ostavko. Opravljali bodo stari ministri toliko časa svoj posel, da bo imenovan novi kabinet. Republiškanski predsednik je pooblastil Floqueta, naj sestavi novo ministerstvo, in je slednji tudi prevzel izročeni mu nalog. Oportunski listi pišejo: „Volja Boulangerjeva se je izpolnila: zveza intranzigenskih in monarhističkih elementov je premagala republikansko večino.“ „Siècle“ pravi: „Zopet smobrez vlade, brez večine, brez kompasa; razpustitev zbornice se bliža.“ „Journal des Débats“ piše: „Pravi zmagovalc včerajšnjega dne je Boulanger“, ter dostavlja, da je sedanja kriza jako osodepolna zaradi sporazumljenja desničarjev s skrajno levico. Splošno je mnenje, da bo trpela kriza dlje časa, ker je zbornica tako razcepljena na razne stranke, da je skoraj nemogoče ministerstvo, ki bi se opiralo na eno samo stranko. Veliko soboto je rekel pri sestavi dnevnega reda Dugué de la Fauconnerie (desničar): „Dežela se je že naveličala ostudnih zmešnjav, koje vidi v zbornici. Razpustitev je nujna potreba, ako je onemogla zbornica in je izgubil narod svoje zaupanje do nje. Sedanja zbornica izvršiti ima le še eden važen nalog, in ta je — da gré.“

Rumunski dogodki napravili so velik vtis v Parizu, in to posebno zaradi tega, ker so se pričeli nemiri kmalu po interpelaciji poslance Blaremerga, ki je odločno ugovarjal proti temu, da bi se Rumunija spuščala v Franciji sovražno politiko. — V Bukareštu je navstala po zadnjih izgredih neprijetna tišina. Opozicija ne namerava odjenjati. Njeni vodje iz mest in dežele so sklicali zborovanje, v kojem se bodo posvetovali, kakó postopati v bodoče. Tudi zmerno časopisje izraža javno svojo nevoljo zoper vlado. „Romanul“, kojega lastnik je zet pravosodnega ministra Giannija, najostreje obsoja vladno postopanje. Za predvčerajšnjim je bil sklican velik ljudski shod, a preložili so ga, ker je kralj odločno povdarjal nasproti opozicijskimi vodjam, da se toliko časa ne bo z njimi posvetoval o notranjem položaju, dokler ne bo zavladal popoln mir. Po celi deželi čuti se pa tudi nasprotno gibanje, ki strogo obsoja zadnje izgrede. Vzlic temu je vlada ukrenila vse potrebno, da prepreči slučajne nove nemire. Kar je posebno ohladilo izgrednike, bili so vojaki, ki so se pokazali pri tej priložnosti zelo za-

nesljive, ter jih je le disciplina komaj zadrževala, da niso najresneje postopali zoper rogovileže.

Dne 24. marca se je zbralo v *turški* prestolnici pred palačo finančnega ministerstva več sto turških ženâ, ki so zahtevale od finančnega ministra zastale plače svojih mož. Ko se je razglasilo, da je državna blagajnica prazna, začele so žene razgrajati in so napravili red še le vojaki. Vdova nekega častnika je hotela splezati ob zidovji skozi okno, a padla je na tla ter se ubila. Ko je sultan čul o teh dogodkih, ukazal je, naj se razdeli med nesrečne žene znesek iz njegove zasebne blagajnice. — Taki prizori že nekaj let sem niso redki v Carjigradu.

Izvirni dopisi.

Z *Vinice*, 30. marca. Veliko sredo, t. j. 20. t. m. začelo je okoli 1/10. ure zjutraj goret v neki mali hišici. Ker je bil veter, se je ogenj hitro razširil in v četrt ure bili so v ognju Vinica, Golek in Podklanjec. Na kako rešitev ni bilo mogoče misliti, ker ljudje so bili nepripravljeni. Farovž je od spredaj močno poškodovau, štiri najlepše sobe so uničene in sprednji hram, skedenj in hlevi. Pogorelo je v Vinici 28 hiš in to najlepših in najboljših z vsem vred. Na Goleku in Podklanjci je pogorelo 26 hiš. V Podklanjci je tudi pogorela cerkev sv. Jožefa. Nekaj ljudi se je hudo opeklo, a ena ženska je umrla radi opeklin.

Zgorelo je tudi več živali, ves živež in krma. Nekateri so si rešili samo to, kar so na sebi imeli. Šola se je privarovala, dasiravno jo je že ogenj začel prijemat. Požarna bramba iz Črnomlja dospela je na pogorišče, a že kasno, ker smo preoddaljeni. Škoda se je sodnijsko cenila na 172.000 gl. Večina je bila zavarovana, a za majhne svote. Bêda je silna in hitra pomoč potrebna. Ako bi kdo za najubožnejše pogorelece kaj podaril, pošlje naj na vredništvo „Slovenca“ ali pa naravnost preč. gosp. župniku Juriju König-u na Vinico.

Iz *Prage*, 27. marca. Odbor, ki je lansko leto priredil izlet Čehov na Slovensko, ukrenil je založiti tu v zlati Pragi češko-slovensko društvo, kojemu bode namen gojitev kulturnih in narodno-gospodarskih koristij češko-slovanskih in podpiranje revne slovenske mladine v Pragi. Dotični oklic in vabilo slôve nastopno:

„Čehi! Gotovo še vsakdo, ki je lansko leto v srpanu potoval z narodnim vlakom po Slovenskem, hrani v živem spominu te nebrojne dokaze prave bratske ljubezni, s kojimi je narod slovenski obsipaval korak za korakom češke potovalce. Od prvih zastopnikov slovenske inteligence do priprostega planskega pastirja tekmovalo se je s takim navdušenjem, da potovanje iz Trebiža v Ljubljano in iz Ljubljane v Trst ni bilo samo podobno triumfu, temveč bilo je i v istini. Slovansko mišljenje slavilo je veliko zmago svojo najsijajnejšim načinom in to baš pri tej veji slovanski, pri koji bi se ne bili nikedar nadejali tako velikanske slovanske vzajemnosti, dobro vedôc, v kakih tlačeni razmerah živi narodnost slovenska. Čem večje je bilo torej naše iznenadenje, tem globočejši bil je tudi vtis, koji smo od svojega bivanja na Slovenskem prinesli v svojo domovino nazaj. Bil je samo jeden glas: „Poplačajmo Slovincem njih ljubezen do nas!“ In iz slovanskega srca odmevalo je tukaj na to: „Pomagajmo jim v njih zadregah! Jedni smo, svoji smo! Svoji in jedni po krvi in po usodi in kdor je slabjši, temu naj pomaga močnejši! Tako hoče bratsko srce!“

Podpisani odbor, koji je imel čast prirediti narodni vlak na Slovensko, hoteč uresničiti ta splošni glas globoko ginjenih src, ukrenil je, ustanoviti češko-slovensko društvo, kojemu bode namen gojitev kulturnih in narodno-gospodarskih koristij češko-slovanskih in podpiranje slovenske mladine v Pragi, ki iščejo izobraženja v vednostnem, obrtnem, umeteljskem ali v drugem oziru. Kar se tiče kulturnih koristi, bode društvo vzdržavalo čitarno s primernimi časopisi in knjigarno; prirejalo bode predavanja in razprave iz strokovne vède, umetelnosti, trgovstva in obrtnije, in konečno bode prirejal tudi zabave in izlete za svoje člane. S tem pa, da bode društvo gojilo tudi narodno-gospodarske zadeve med obema narodoma, vstopi na stališče praktičnega življenja, s čemer se slovanskemu pitanju v veliki meri odgovori konkretno. Vsled ravnokar potrjenih pravil bodo člani: 1. častni (zaradi posebnih zaslug za društvo; 2. ustanovniki (s prispevkom 1 00 gl. enkrat za vselej, ali pa na leto po 10 gl.);

praznovati. Paša navadno ne ugovarja, a tirja za dano privoljenje vsaj toliko denarja, kolikor mu uprav pride na misel.

K shodu ob Marijinem Vnebovzetji prihajali so običajno vsi bosanski frančiškani, tudi škof je redno vsako leto prihajal ter imel sam cerkveno propoved. Precéj oddaljena od olovske cerkve je bila druga cerkev, v katero so zvečer pred velikim praznikom čudodelno podobo Marijino v slovesnem sprevodu prenesli. Med tem sprevodom se je navadno ponajveč čudežev zgodilo. In čudo: Turkom in katolikom, razkolnikom in paganom delila je Marija ob tej priliki svoje milosti, kakor predobra mati, ki ne dela nobenega razločka med otroci.

Grgičević, kateri je l. 1627. Bosno na višje povelje uradno obhodil, piše v svojem poročilu cesarju Ferdinandu II. o Olovu: „Treba vedeti, da olovska Mati božja vedno čudeže dela, največe pa ob treh določenih dnevih v letu: na večer pred praznikom Vnebovzetja, na dan Vnebovzetja in na dan Rojstva svojega ob priliki, ko se njena podoba slovesno v sosedno cerkev nese. Od sprevoda ido-

čega frančiškana udari pijanec po glavi, da mu oko izbiže. Mož moléé oko nazaj pritisne, Marijo poprosi za pomoč, in oko je zdravo. — Pripeljali so v Olovo tudi obsedeno Turkinjo, katera počne pred milostno Marijino podobo glasno klicati: „Sv. Gospa pomagaj!“ vedno glasneje ponavljajoč te besede. Kraj nje stoječ Turk jo jame nato zmerjati, češ, tebi je pri našem preroku prositi pomoči, ne pa pri katoliški „Gospej“. Toda glej! namah na te besede pusti hudobni duh Turkinjo ter se preseli v Turka — prerokovega čestitelja. — Druzega Turka, ki je bil prišel v Olovo iz hudobnega namena katoliško slovesnost zabraniti, ubije strela pričo tovarišev, s katerimi se je o svojem naklepu posvetoval.

Takšnim čudežem in izrednim dogodkom treba se zahvaliti, da se je katoliška cerkev v Olovu tako dolgo ohranila, kajti Turki so se navzeli nekega strahu pred katoliško „Gospó“; zato si niso upali dotakniti se njenega svetišča. To so bili v Olovu srečni časi, trajajoči do l. 1687. Odsihdôb so nastopili drugačni.

3. delavni (na leto po 5 gl.) in konečno podporni člani (bodisi z letnim doneskom 1 gold., bodisi za knjige in časopise, darovane društvenim namenom.) — Člani mogó postati tudi korporacije.

Naše češko-slovensko društvo bavilo se bode torej z najplemenitejšimi načeli čistega človekoljubja in kulture, a tudi s praktičnimi potrebami na narodno-gospodarskem polji, in dasi je gledé skupnosti svojih smotrov različen od družih naših društev, ne bode nijednemu na kvar, nasprotno pa prej more biti marsikateremu izmed njih pomočen z dobrim svétom. Kakor samostalno društvo konečno bode lahko po pravilih gledé delitve delovanja svoje moči uspešneje razvijalo v prospéh narodnosti slovenske in ž njimi k velikemu skupnemu cilju — slovanski vzajemnosti — uspešneje delovalo, kakor bi se to moglo inače uresničiti brez njegovega posredovanja.

K završetku omenjamo še to, da koncem leta prejme vsak član poročilo o delovanji našega društva in da bomo, ako bodo pripuščala to sredstva, tudi na to delali, da vsak član na leto dobi kako premijo, koja bi imela kak ozir ali pomen gledé slovenske narodnosti ali domovine. Prvo leto bi bila slovenska slovnica, pozneje potopis o Slovenskem, in prišle bi tudi barvotiskane podobe romantičnih pokrajin slovenskih na vrsto, kar je pa možno doseči seveda samo z najbrojnejšim udeleževanjem članstva. Pristop in doneski se prejmljó pod naslovom: „Češko-slovansko društvo v „Mešt'anské Besedě“ v Pragi.“

Ustanovni občni zbor vršil se je v nedeljo dné 18. marca 1888 ob 8. uri zvečer v mali dvorani „Mešt'anske Besede“ v Pragi.

V odboru, koji ima nalog oživotvoriti hvalevredno društvo češko-slovensko, so rodoljubi, znani v Slovencih še od lanskega potovanja, in sicer gospodje: P. Fr. Eckert, Josip Grossmann, Med. Dr. Jan Ježek, Vojteh Kúhul, Jan. Lega, Josip Liška, Karel Neureutter, Józsa Papež, Viljem Pitrdle, dr. Viljem Ryba, Jur. Dr. Rudolf Schmaus, Adolf Srb, Jan. Trnka, Velebín Urbánek, Fr. Zemann.

O priliki zopet. Na zdar!

Trgovinska in obrtna zbornica.

(Dalje.)

Tudi se dogaja često, da po teh krajih krošnjarijo Italijani s pisalnim orodjem, ponujajoč svoje blago ne samo v zasobnih hišah, župnijah in šolah, ampak tudi v c. kr. uradih. Vse to blago imajo tudi kramarji po kmetih, ali ne morejo ravno radi davščin tekrovati s takimi ljudmi.

Najudaneje podpisani upajo, da so s tem precéj osvetili glavne momente, zakaj imajo obrtniki na kmetih občutno škodo, četudi bi še bilo treba pojasniti marsikatero stvar, zakaj trgovci na kmetih ne morejo doseči tistih dohodkov, kakor je to n. pr. bilo mogoče pred železnico. Kje more danes trgovec na kmetih tekrovati z večjo trgovino v mestu? Potrebuje li katera obitelj moke, to idejo večkrat po dve do tri obitelji skupaj in si naročijo neposredno iz parnih mlinov vrečo moke, otrobi in drugih reči ter si to porazdelé potem med seboj. Ti parni mlini pa dajejo takim osobam moko za isto ceno, za katero jo dobiva trgovec na kmetih, ki mora za to plačevati davek in doklade. In tako je pač tudi z drugimi proizvodi, kakor s sladkorjem, kavo, katere proizvode si naroča skupaj več rodovin ter si jih delé, a kramar doma je samo za to, da prodaje na drobno najneznatnejše blago in da daje na upanje do nedoločenege roka.

Kako pa je z dohodarinskimi obravnavami?

Obrtnikom, četudi zaprisežejo svoje izjave, ne verjame se nič, ampak le nepriseženemu zaupnemu možu iz občine, ki potem odločuje o njih blagostanji po svoji volji, odgovarjajoč na vprašanje dotičnega c. kr. finančnega uradnika: da bode N. N. imel v prometu 100 hektolitrov vina, toliko in toliko hektolitrov piva ali žganja, toliko in toliko kave, moke itd. Po tem, kako je ta komu naklonjen ali nenaklonjen, v takem zmyslu odgovarja na vprašanja, ne da bi ta poklicanec bil morda vse leto enkrat v hiši dotičnega trgovca, in je radi tega nemogoče, da bi vsaj približen promet pri tem ali onem trgovcu mogel izračunati. Podatkom tega nezapriseženega zaupnega moža, kateri, kakor se je izjavil neki c. kr. finančni nadzornik, ni treba, da bi bil poklican iz občine, ampak lahko tudi iz nekega

drugega kraja, veruje se brezpogojno in vsak rekurz proti temu je brezvspešen. (Dalje prih.)

Dnevne novice.

(Presvetli cesar) je daroval pogoreleem na Vinici in sosednih vaseh 1000 gold.

(Velikonočne procesije) vršile so se v Ljubljani po naznanjenem redu ob jako prijetnem vremenu. V stolni cerkvi so premil. g. knezoškof nosili sv. Rešnjé Telo z azistencijo stolnega kapitelja in vse stolne duhovščine. Procesije so se vdeležili: Deželni predsednik baron Winkler, ces. svétnik Murnik kot zastopnik g. deželnega glavarja, predsednik dež. sodišču Hočevar z mnogimi gg. svétniki, finančni vodja Plahky, predsednik trgovinske in obrtne zbornice Kušar, župan Grasselli z mestnimi odborniki in drugi uradniki.

(Pri čč. gg. uršulinkah) vsprejela je danes rodovno obleko Ljubljancanka gđc. Emilija Alič, samostanska otroška vrtnarica. Dobila je samostanska imena Marija Uršula Ksaverija. Premil. g. knezoškof so darovali sv. mašo, opravili dotične obrede in ganljivo nagovorili novo preoblečeno in zbrano občinstvo.

(Potovanje v Rim.) Razun graškega romarskega vlada pride 9. t. m. skozi Ljubljano tudi posebni romarski vlak tvrde G. Schroeckl-nove vdove z Dunaja. Oba vozita po isti progi; a Schroeckl-nov odrine iz Ljubljane ob 11. uri 40 minut dopoludne, graški pa ob 12. uri 6 minut popoludne. — Romarji naj tedaj pazijo, da vstopijo v pravi vlak. — Za graški vlak se ni več mogoče oglasiti; vozni listi za dunajski vlak pa se dobé še do 6. aprila pri osebni blagajnici v Ljubljani.

(Orgljar g. Fr. Goršič) je ravnokar izgotovil nove orglje za samostansko cerkev v Gradcu ter jih prijateljem cerkvene godbe ta teden na ogled postavi. Odlikujejo se zopet po vseh prednostih, ki so našemu domačemu umetniku tudi v tujini pridobilo nenavadno hvalo.

(Dr. Zarnika pogreb) je zopet pokazal, kako narod slovenski v svoji hvaležnosti spoštuje one, ki so se borili za njegove svetinje. Sprevod je bil velikansk; prišli so prijatelji njegovi celó z dežele, da ga spremijo k zadnjemu počitku. Pevski zbor je ganljivo zapel pred hišo žalostinko „Rože in trnje“, potem pa se je začela pomikati za zastavami ljubljanske in šišenske čitalnice in ljubljanskega „Sokola“ dolga vrsta članov napominanih društev, potem pa nosilci vencev, kojih so našeli blizo 30 in ki so krasili tudi pokojnikovo krsto. Vdeležili so se pogreba mej drugimi tudi visokorodni g. deželni predsednik baron Winkler, deželne sodnije predsednik gosp. Kočevár, g. ces. svétnik Murnik, državna poslanca gg. Klun in Poklukar, notarske zbornice predsednik g. dr. Zupanec, g. mestni župan Grasselli, več prečastitih gg. kanonikov in druge duhovščine. Pred pokopališčem se je večina poslovila od blazega ranjcega, ker je vstop na pokopališče še vedno prepovedan zaradi osepnice. Le nekaterim je bilo dovoljeno zbrati se na dvorišči poleg cerkve, kjer je gosp. dr. Josip Vošnjak v svojem govoru pred krsto ranjcega Valentina opisal njegovo življenje ter zaklical trikratno „slava“! njegovemu spominu. Tudi v kapelici je čitalnični pevski zbor zapel kot nagrobno krasni „Oče naš“.

(Ljudski shod) včerajšnji v Schreinerjevi pivarni privabil je več radovednežev, nego sploh kedaj najboljše burka v gledališči. Vstopnina je bila sicer prosta, pustiti je moral le vsakdo, kdor je prišel s palico, isto „za vse slučaje“ zunaj dvorane, krog koje je bila nastavljena častna garda — precejšnje število redarjev in orožnikov, kojih v solnčnih žarkih bleščeči se bajoneti so razsvetljevali možgane „navdušenih“ govornikov, da niso zgrešili onega pota, ki vodi mimo vladnega komisarja nemilostne besede: „Razpustim shod“. Predsednik Brozovič je podelil besedo k točki „Pravo do véde in Liechtensteinov šolski predlog“ štirim govornikom: Barti, Vovku (da vendar britka skušnja ne izuči nikdar neke vrste ljudi!), Gostinčarju in Zadnikarju. Kaj se je tukaj čulo, znano je itak vsakemu, ki čita „liberalno“ časopisje in njegove članke zoper versko šolo, le da je govorniški četvorici manjkala tudi ona sofistiška logika, v koji so krivonosni kulturonošci edino pravi mojstri in jih v tem drugoverski nasprotniki novega šolskega načrta bolj ali manj uspešno posnemajo. Krepka resolucija je bila konečno sprejeta. Prašamo le še: Koliko izmej onih,

ki so glasovali kot dejanski udeleženci ljudskega shoda za resolucijo, pa je vedelo, za kaj se gré prav za prav tukaj! Menimo, da malo, ali pa prav nič; zabavljati so hoteli zoper vero in duhovščino, zoper imovito človeško družbo, in to jim je bilo dosti vzroka, da so se izjavili zoper „kneza“ Liechtensteina.

(Slovensko gledališče.) Včeraj sta imela gospica Gostičeva in gosp. Danilo svojo beneficijo ter sta nastopila v znani francoski veseligr „Ženska borba“. Gosp. Danilo je že naš stari znanec, ker deluje v hramu slovenske Talije že dobrih dvanajst let. Že ta dolga vrsta let naklada nam dolžnost, da marljivemu in zasluženemu igralcu gosp. Danilu izrečemo svoje priznanje. Če tudi ni imel druge šole, nego ljubljanske, vendar mu moramo priznati, da je s svojo vestnostjo in marljivostjo dosegel dovršenost in da se na domačih deskah čuti popolnoma doma. A da je priljubljen pri občinstvu, to se je videlo jasno včeraj, kajti g. Danilo dobil je krasen venec. Isto odlikovanje dohitelo je gospico Gostičevu, ki je dobila prekrasen šopek. Gospica Gostičeva je v kratkem času, odkar se je posvetila gledališču, napredovala sijajno. Zanimljivo je bilo pri njej opazovati, kako se je razvijala, kako je prej še nepriučena deskam postala zmagovalka radi svoje pridnosti in nadarjenosti. V včerajšnji ulogi kot mlada Leonija Villengontierjeva je vrlo pogodila svojo nalogo. Predstavljala je kot neiskušeno in rekli bi nediplomatično dekle povse verno in izvrstno svojo ulogo. G. Danilo je bil včeraj zopet v svojem življu. Predstavljal je izbornu junaka Grignona, v čegar prsih bije le dotlej junaško srce, dokler ne pride do dejanja. Takisto smo bili zadovoljni z gospico Zvonarjevo, ki je prav pogodila ulogo duhovite grofinje Aureval; z g. Borštnikom kot Flavigrenlem in z g. Koceljem kot prefektom. V občé moramo priznati, da je igra zeló gladko tekla in da smo s splošnim vtisom bili prav zadovoljni.

(Pogorelec na Vinici, Podklanjecem in v Goleku) bilo je zavarovanih pri banki „Slaviji“ jeden in trideset za 32.000 glđ. Kakor čujemo, popelje se jutri tukajšnji glavni zastopnik banke na Vinico, da konstatuje škodo in izplača tudi takoj odškodnino.

(Stritarjevih zhranih spisov) izišli so 38., 39. in 40. snopič. Vsebina: Klasične podobe (konec). — Apostrof. — Živalski pogovori. — Zimske podobe. — Kritična pisma. — Preširen.

(Prijateljem ribštva.) Kranjsko ribško društvo nam javi, da ima oddati 40.000 mladih postrvic, ki so bile izvaljene v društveni valilnici na Studencu. Cena tem mladim ribicam je za ude društva 3 glđ., za neude pa 5 glđ. za 1000 ribic. Ribice se pošiljajo v posebnih zato prirejenih posodah, katere društvo posojuje ob pošiljavi. Naročila sprejema ustno ali pismeno društveni blagajnik gospod K. Karinger v Ljubljani. Pri tej priliki opozarjamo vse prijatelje ribštva na to občekoristno društvo, katero je v resnici pričelo kaj živahno delovati, odkar se je odbor reorganizoval. Kranjsko ribško društvo more se kaj močno povzdigniti, ako bo napredovalo delovanje njegovo tako kakor sedaj, treba mu je pa tudi materijelne podpore, katera mu najhitreje dojde, ako pristopijo društvu novi udje. Oglasila za pristop sprejema tudi gori imenovani gospod blagajnik.

(Iz kaznilnice v Kopru) so pobegoili trije kaznjenci. Eden se je sam oglasil oblasti, ostalih dveh niso še dobili.

(Na Goriškem) se je osnovalo društvo za zgradbo tramwaya na par. Društvu predsednik je grof Coronini.

(Na vseh avstrijskih realkah) je letos 18.591 dijakov, in sicer 11.596 na državnih, 6995 na ostalih realkah.

(Hranilnica v Sisku.) ki je v konkurzu, objavila je svoj položaj. Terjatve znašajo 170.000 glđ., od teh spade okoli 150.000 glđ. na tvrde, ki so tudi v konkurzu.

(Velikansk požar) je 29. pr. meseca v Veliki Kikindi na Ogerskem (mej Temešvarom in Segedinom) upepelil v eni uri 189 stanovašič, 2 mlina in 300 stranskih poslopij. Zaradi velicega viharja ni bilo mogoče gasiti. Zgorela je tudi neka stara ženica s petimi otroci. Petnajststo ljudij je brez strehe, revščina nepopisna.

(Močan potres) čutili so dne 30. marca ob 10. uri 18 minut dopoludne v Djakovu. Trajal je šest sekund ter se zibal od severa proti jugu. Ob enem čulo se je podzemeljsko gromenje.

(Za graško posadko) razpisana je dobava sena, ki znaša na mesec 1100 metrskih stotov za potreb-

ščne ondašnjih vojaških konj. Ponudbe sprejema vojaško založništvo v Gradci do 16. aprila.

(Velikansko povodenj) napravila je Sava v svojem dolnjem teku ob slavonsko-bosniški meji. Več nego 60.000 oral zemlje je poplavljen, mnogo vasi v grozni nevarnosti. Pri Kobasu kaže pegel 9 metrov vode; toliko je ni bilo od leta 1878. nikdar.

Narodno gospodarstvo.

Razširjanje trne uši po Štajerskem.

(Spisal tajnik štajerske kmetijske družbe Friderik Müller.)

Iz poročila od leta 1886, ki se je na ukaz poljedelskega ministerstva o razširjanju trne uši razglasilo, se razvidi, da se trtna uš od leta 1886 nadalje po okuženih krajih Dolenje-Avstrije, Štajerske, Kranjske in Istrije čedalje huje razširja.

Že leta 1886 rabila so se proti njej razna navetovana sredstva, žal, da popolnoma brez vspeha, da, dostikrat še celo na škodo trtam, kajti tu pa tam se je pokazalo, da se je pač trta zamorila v svoji rasti, nikakor pa ne trtna uš in njeno gnjezdo.

Na Štajerskem se je dotičnega leta znanstveno v tem oziru brežiški okraj preiskaval in sicer po sodnem okraju Kozjem, po Vizeljskem in po sodnem okraju Ptuj ravno tega političnega okraja. V kozjem okraju našli so memo poslednjih preiskav leta 1884 nova ušiva gnjezda v štirinajstih vinogradih 5-32 hektarjev obseajočih. Po že poprej okuženih okrajih se je pa trtna uš po 38 vinogradih kozjega okraja dalje razširila v obsegu 12.41 hektarjev na široko. V kozjem okraju je do sedaj okuženih deset občin, ki imajo 425-09 ha vinogradov. Od teh je okuženih že 8% ali 33-12 ha vinogradov. Ves kozji okraj ima pa 1267-85 ha vinogradov.

Trtna uš razvija se v tem okraju od izhoda proti zapadu. Če ne bo posebnih okoliščin, ne bo se več tako hitro dalje širila proti zahodu, ker so vinogradi dostikrat po gozdih in drugih kulturah med seboj ločeni.

Na Vizeljskem so se napravili štirje vinogradi na državni računu v razni zemlji, v kateri se je več ali manj okužena trta nasadila. Po vinogradih I., III. in IV. se je trta deloma tudi že posušila, v vinogradu II. pa še precēj krepko raste, ker je zemlja peščena in lapornasta. Od ameriških trt je vrsta Clinton po vseh štirih vinogradih sicer tudi okužena, pa vendar še precēj čvrsto raste.

V nasadu I. zasledila se je v dveh vrstah na pojedini sadiki terte York-Madejra trtna uš, v nasadu IV. pa na oni Marijon in Noe. Trt vitis riparia in vitis Solonis se pa trtna uš ne prime.

Preiskava vinograda v Dovskem v brežiškem okraju, kjer so skušali leta 1885 trtno uš z desinfekcijo trt zatreti, dokazala je tudi negativen vspeh. Zato so se vse nadaljevalne poskušnje ustavile.

V ptujskem okraju je okuženih 28 vinogradov, ki 40-52 ha merijo in se na tri občine dele. Ako primerjamo številke, kako se je trtna uš od leta do leta dalje plodila, opazimo, da je bilo od skupne vinograjске površine v obsegu 34.056 ha leta 1880 okuženih 3 ha, leta 1881 že 34 ha, leta 1882 že 84 ha, leta 1884 že 408 ha in leta 1886 pa že 1168 ha. V teku dobrih sedmih let, odkar se je trtna uš na Štajerskem zaredila, okužila je 3-4% vse vinograjске površine.

V nasadih in v trtorejnci so se najlepše razvijale ameriške trte: vitis riparia in vitis Solonis, deloma tudi York-Madejra in Clinton, manj krepko razvite so: Herbemont, Cinerea, Noe in Marijon.

Telegrami.

Pariz, 3. aprila. Novo ministerstvo se je popoldne zbralo k peturni seji. Kakor se zatrjuje, objavil se ne bo novi kabinet v uradnem listu, ker se še ni zedinil o vsporodu, koji bo moral predložiti zbornici, in ker bi se potem odpovedali oportunistični člani. V tem slučaju sestavil bi Floquet izključno radikalni kabinet. Vprašanje o presoji ustave je provzročilo nesložnost ministerstva. Zmerni republikanski listi so neugodno sprejeli kabinet.

Pariz, 2. aprila. Floquet je sestavil novo ministerstvo ter prevzel sam portfelj notranjih zadev, Goblet zunanje zadeve in Freycinet vojno.

Bukarešt, 2. aprila. (Havasovo izvestje.) Bratiano je vložil svojo ostavko, koja je menda nepreklicljiva. Knez Ghika je bil pozvan v kraljevo palačo.

Umrli so:

30. marca. Dr. Valentin Zarnik, odvetnik, 51 let, sv. Petra cesta št. 41, srčna paralyza. — Janez Tomasovic, umirovljeni davkar, 65 let, Poljske ulice št. 14, vodenica. — Anton Lesjak, prekupec, 77 let, na Stolbi št. 8, ostarelost.

izdajatelj: Jožef Jerič.

Zahvala.

Najprejrejšo zahvalo izrekujem Bogu in svojim župljanom (moškim in ženskam) ter sosedom Hrvatom, da so vsi zajedno pogumni, ne oziraje se na smrtno nevarnost, pri groznem in silovitem požaru dne 28. t. m. trudili, da so iz župne hiše rešili, kolikor je bilo le mogoče, ter oteli farovž popolnega uničenja in s tem rešili solo in župnijsko cerkev.

Zahvaljujem se ob enem tudi blagorodnemu c. kr. okrajnemu glavarju, c. kr. okrajnemu sodniku, drugim gosp. uradnikom in požarni brambli iz Crnomlja, ki so kolikor moči nagloma na Vinico prišli ter pripomogli, da je otetih vsaj še nekoliko poslopij.

Na Vinici, dne 30. marca 1888.

Juri König,
župnik.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
31.	7. u. zjut.	731.1	8.4	sl. jzap.	del. jasno	0.00
	2. u. pop.	733.0	12.2	"	"	
	9. u. zveč.	734.8	6.0	"	jasno	
1.	7. u. zjut.	735.9	2.8	sl. vzh.	megla	0.00
	2. u. pop.	734.4	13.8	"	del. jasno	
	9. u. zveč.	734.2	6.6	"	jasno	

Dne 31. marca zjutraj del. oblačno in nekoliko dežja, popoldne jasno in vetro. Dne 1. aprila zjutraj megla, okoli 11. ure nekoliko kapljice dežja, popoldne nekoliko vetro in deloma jasno. Srednja temperatura obeh dnij 8.9° in 7.7° C, za 2.0° in 0.3° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

3. marca.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	77 gl. 80 kr.
Sreberna " 5% " 100 " 16%	80 " — "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	109 " 85 "
Papirna renta, davka prosta	92 " 60 "
Akoije avstr.-ogerske banke	858 " — "
Kreditne akcije	269 " 80 "
London	126 " 55 "
Srebro	— " — "
Francoski napoleond.	10 " 02 "
Cesarski cekini	5 " 98 "
Nemške marke	62 " 22 1/2 "

Služba.

Glavni zastop v Ljubljani vzajemno-zavarovalnega društva

„Concordije“

takoj sprejme v službo proti stalnej plači in proviziji sposobnega

akvizitêrja.

Kadar bi ne potoval, imel bi v pisarni opravilo.

Oglasiti se je ustno ali pismeno pri podpisnem glavnem zastopniku.

Ljubljana, 29. marca 1888.

IGNACIJ VALENTINČIČ,

(3) glavni zastopnik.

Najboljši in najpripravnejši način hranjevanja

je gotovo

zavarovanje življenja.

Zavarovanje življenja koristno je vsakemu, neobhodno potrebno pa onim, ki imajo skrbeti za rodbino. Naše življenje odvisno je od tolikernih slučajnosti, da ne smemo nikdar puščati iz oči bodočnosti onih, ki so nam dragi in za katere skrbeti smo obvezani. Najboljši pripomoček za to je zavarovanje življenja, katero je urejeno tako, da daje priliko vsakemu udeleževati se njegovih dobrot.

Za nezaten denar more se zavarovati kapital, ki se izplača po smrti preostalej rodbini, ali dota, ki se izplača otroku, ke dar doživi, 18., 20. ali 24. leto. Poslednje zavarovanje važno je zato, ker se zavarovana dota izplača tudi tedaj, ko bi oni, ki jo je zavaroval, umrl takoj potem, ko je uplačal prvi obrok, in ker se vsa uplačana premija vrne, ko bi zavarovani otrok umrl pred dogovorjeno starostjo.

More se pa tudi zavarovati kapital, ki se izplača zavarovancu samemu o dogovorjenej starosti (n. pr. v 40., 50. ali 60. letu), ali pa njegovim dedičem, ko bi utegnil umreti prej.

Vse te načine zavarovanja upeljane ima **„SLAVIJE“** v Pragi, katere vrednost je še to, da je pri njej vsak člen brez kacega posebne priplačila deležen vsega čistega dobička, ki je leta 1887 iznašal 10%, v prejšnjih letih pa tudi že po 20%, 25% celo 48%.

Konec leta 1886. bilo je pri banki „SLAVIJE“ za življenje zavarovanih 40.497 osob za 22.835.193 goldinarjev.

Vsa pojasnila daje brezplačno

(1)

glavni zastop banke „SLAVIJE“ v Ljubljani,
v lastnej hiši (Gospoške ulice 12.)

Odgovorni vrednik: Ignacij Žitnik.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.

OTOMANE,

!! 38 gl. a. v. !!

(glej podobo), najbolj praktično, elegantno, moderno in priljubljeno tapecirano pohištveno orodje, preoblečeno z modernim in močnim blagom in popolno pozamentirajo, to je s čopi in dolgimi franžami iz blaga, izdeluje po — 38 gold. a. v. — zajamčeno dobro in solidno narejeno

no pozamentirajo, to je s čopi in dolgimi franžami iz blaga, izdeluje po — 38 gold. a. v. — zajamčeno dobro in solidno narejeno

Anton Obreza,

tapecirar in dekoratêr

v Ljubljani, Ključarske ulice šte. 3.

(pod mestnim trygom).

Uzorec blaga resnini kupcem franco na razpolago. Vsa v mojo stroko spadajoča dela v mestu in na deželi izvršujem najceneje. — Modroce na peresih (Federmadratzen) 10 gl. in višje. — Preč. duhovščini priporočam kot specialiteto: altarne preproge.

Ceniki s podobami zastonj in franko na zahtevanje.

Janez Dogan,

mizarski mojster v Ljubljani

na Dunajski cesti št. 15, (Medijatova hiša)

priporoča svojo dobro vrejeno zalogo raznovrstne

hišne oprave,

politovane in likane: altarne podstavke po 5 gl. 50 kr., divane, garniture, modroce na peresih po 10 gl., žimnate modroce po 20 gl., vozičke za otroke, okvire za svete in posvetne podobe, in sicer

za 20 odstotkov ceneje, kakor drugod.

Tudi prevzema vsa mizarska in stavbena dela.

Cenilnik s podobami zastonj in franko.

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana, 29. marca 1888.

za Franciškanske cerkvi v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priporočata prečast duhovščini in p. n. občinstvu vse v njih stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano resno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupee so oljnat barve v ploščevinastih puščah (Blehbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfineje naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah.

Cenike na zahtevanje.

Spominjajte se Ljubljanske dijaške in ljudske kuhinje pri igri in stavah, pri slovesnostih, oporokah in nepričakovanih dobitkih.